

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
013/20	Eldreråd	19.05.2020
017/20	Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	19.05.2020
009/20	Flerkulturelt råd	20.05.2020
039/20	Formannskapet	28.05.2020
043/20	Kultur, aktivitet og inkludering	28.05.2020
075/20	Kommunestyret	11.06.2020
016/20	Helse og mestring	26.05.2020
016/20	Oppvekst og utdanning	25.05.2020

Høringsutkast kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv

Kommunestyret- 075/20:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Kultur, aktivitet og inkludering- 043/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Formannskapet- 039/20:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Helse og mestring- 016/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Oppvekst og utdanning- 016/20:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring med høringsfrist 1. oktober 2020.

Flerkulturelt råd- 009/20:

Kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse- 017/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Eldreråd- 013/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Bakgrunn for saken:

Kommunestyret i Rygge og bystyret i Moss fattet slikt likelydende vedtak 23.januar 2016.

«Planstrategi for Moss og Rygge 2016-19 datert 23.januar vedtas som grunnlag for kommunenes planarbeid i perioden. Arbeidet med planprogram for ny felles kommuneplan igangsettes som skissert i saken med behandling av høringsutkast før sommeren og sluttbehandling tidlig høst 2017. Det skal utarbeides en kommunedelplan for levekår og livskvalitet som ser i sammenheng alle temaer som omhandler levekår for innbyggere. Planen skal representere hele livsløpet».

I intensjonsavtalen for Rygge og Moss kommuner fremkommer det hvordan kommunen skal fremstå som tjenesteyter, utøve myndighet, være samfunnsutvikler, utvikle lokaldemokrati og være arbeidsgiver.

Ved utarbeidelse av ny kommuneplan for nye Moss kommune legges det til grunn at samfunnsdelen skal bestå av visjon for den nye kommunen, samfunns mål og strategier for prioriterte satsingsområder og langsiktige arealstrategier. Som en del av kommuneplanarbeidet er det utarbeidet ny visjon - Mangfoldige Moss – skapende – varmere – grønnere.

I all offentlig planlegging er et sentralt tema at det tilrettelegges for medvirkning. Medvirkning er lovregulert i Plan- og bygningsloven i kapittel 5, § 5-1: Enhver som fremmer planforslag skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private. Kommunen har et særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på andre måter. Medvirkning har skjedd gjennom gjestebud og høringsinnspill. Det vil i tillegg arrangeres innbyggermøter i februar 2019. Innbyggermøtene skal arrangeres på Halmstad, Larkollen, Rygge, Refsnes, Bytårnet og Nøkkeland skoler.

Kommuneplangruppa har ansvaret for medvirkningsprosessen. I og med at både visjonsprosess, kommuneplan og to kommunedelplaner utarbeides parallelt, er det valgt å sikre innspill til disse planene gjennom felles medvirkningsarenaer.

Kommunedelplan for levekår og livskvalitet gjelder for perioden 2020-2032. Tiltak i kommunedelplanen utgjør handlingsplan og skal rulleres hvert 4.år. Det er valgt å innarbeide tiltakene i selve planen og ikke ha disse som et eget vedlegg.

Politisk behandling

Formannskapet i Rygge 22.november 2018 – vedtaket lyder: *«forslag til planprogram for*

kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv vedtas sammen med de innspill som er fremkommet gjennom gjestebud og som høringsinnspill».

Formannskapet i Moss FSK/005/18 – vedtaket lyder: «Forslag til planprogram for kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv legges ut på høring med frist 27.april 2018.

Rådmannen bes ta initiativ til innbyggerinvolvering når det gjelder forslag til planprogram for kommunedelplan.

I arbeidet med kommunedelplanen bed rådmann legge til rette for en bred innbyggerinvolvering. Det inviteres til dialogmøte på ByLab med innbyggerne.

Aktuelle organisasjoner sendes kommunedelplanen for tilbakemelding.

Ordfører og gruppelederne tar initiativ til et høringsmøte med de frivillige organisasjonene.

Tillegg s. 2 hovedområder

Integrering og inkludering.

Protokolltilførsel fra Eirik Tveiten (Rødt):

Sosial boligbygging må inn som et eget punkt/område som må inn under levekår og folkehelse».

Behandling i Fellesnemnda 5.desember 2018 – vedtak lyder:

Saken sendes tilbake til administrasjonen for ny behandling i fellesnemnda i februar.

Vurdering – Alle innspillene vil hensyntas i planen

Behandling i Fellesnemnda 24.04.2019

Møtebehandling: Votering Prosjektrådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

F-022/19 Vedtak: Forslag til planprogram for kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv vedtas.

Intern og ekstern medvirkning:

Det er mottatt konstruktive og gode, faglige innspill til kommunedelplanen. En del av det som er innkommet er støtte til det som allerede er presentert i høringsutkastet og andre innspill er nye. Innbyggerne og ansatte i Moss og Rygge kommuner har hatt mulighet for å komme med innspill til kommunedelplanen gjennom gjestebud og i en høring etter Plan- og bygningsloven. I gjestebudene var ungdom, voksne, eldre, næringslivet, ansatte og frivilligheten representert. I tillegg til prosessen med gjestebud, er mulighet for å medvirke kunngjort i lokalavis, på kommunens hjemmeside og gjennom utsending av høringsbrev etter fast liste for høringer. Høringsfristen ble forlenget i to runder for å sikre deltakelse fra flest mulige aktører.

I tillegg til innspillene som kom fram under gjestebud, er det mottatt skriftlige innspill fra Østfoldhelse, kommunalavdeling helse og omsorg Moss kommune, Statens vegvesen, DNT Vansjø, Bane Nord, Fiskeridirektoratet, Forsvarsbygg og Kystverket.

Det har vært holdt seks åpne møter om kommuneplanarbeidet, lagt til Moss sentrum, Kambo, Jeløya, Høyda, Halmstad og Larkollen. Til møtene ble byens innbyggere, næringsliv, organisasjoner og andre interesserte invitert til få informasjon om planarbeidet underveis og til å komme med innspill til hvordan vi sammen skal utvikle Moss til et godt sted å leve, arbeide og vokse opp. På møtene var det lagt særlig fokus på stedsutvikling og identitet i de forskjellige by- og nærområdene. I tillegg har planarbeidet vært presentert i ungdomsrådene for å gi ungdom mulighet til å medvirke før ferdigstilling av planforslaget. Innbyggerne er opptatt av å utvikle en levende og aktiv by, med rekreasjonstilbud, møteplasser, bedre infrastruktur for de myke trafikantene og bedre kollektivtilbud. Å sikre arbeidsplasser, frivillighet, nærmiljø, skole og barnehage, boliger, tilbud i sentrum og helse er viktig for mange. I tillegg kom det innspill på verdier som må prege mossesamfunnet; mangfold, inkludering, tilhørighet, trygghet, samarbeid og raushet. Kunst, kultur og sjøliv er viktig for mossingene. Det at mange har deltatt i planarbeidet har vært viktig for å utarbeide en plan for hele mossesamfunnet.

En tverrfaglig sammensatt ressursgruppe med ansatte fra alle kommunalområdene har deltatt i utarbeidelsen av LOLL. I utarbeidelsen av tiltak i LOLL ønsket vi å sikre oss en bred deltakelse og tok derfor et ekstra initiativ overfor den kommunale rus- og psykiatritjenesten, NAV, Skeiv ungdom og medvirkningsråd for ungdom. I tillegg deltok vi på konferanse om trygge læringsarenaer med elever og læringer i Viken.

Med bakgrunn i oppstått pandemi ble det vanskelig å få gjennomført den medvirkningen som var planlagt etter at kommunestyret vedtok samfunnsdelen i kommuneplanen. Det bør derfor gjennomføres medvirkningsmøter i forbindelse med høringen, og det foreslås derfor en lengre høringsperiode enn det som er vanlig. Høringsperioden foreslås fra vedtak i kommunestyret 11.juni 2020 til 1.oktober 2020.

Skulle man åpne opp samfunnet igjen, helt eller delvis i august/september, vil det bli gjennomført åpne innbyggermøter i høringsperioden enten som fysiske møter eller digitale møter.

Fordi vi ikke fikk gjennomført medvirkningsprosessen som planlagt, har det også vært vanskelig å få på plass alle tiltak i planen. Man kan derfor anta at det i høringsperioden vil komme inn mange forslag til tiltak.

Innspill

Gjestebud - KS Konsulent utarbeidet drøftingsnotat/oppsummeringer og kategorisert innspillene fra gjestebudene i følgende tema:

1. Aktivt samfunn
2. Satse på idrett, kunst og kultur
3. Trygt samfunn
4. Inkluderende samfunn
5. Bevare landskapet; by, omland og jordbruket
6. Skape stolthet for å underbygge raushet
7. Bygge ny, felles kultur i kommuneorganisasjonen

Vurdering – innspillene 1, 2, 3, 4 og 6 vil være viktig i kommunedelplanen, og innspillene vil spesielt bli behandlet i forbindelse med punktet nærmiljøutvikling. Punkt 5 vil bli behandlet i kommuneplanens samfunnsdel. Punkt 7 må vurderes innarbeidet i Nye Moss sine ulike prosjekt.

Kommunalavdeling helse- og sosial i Moss kommune peker på følgende i sitt høringsinnspill:

1. Det er behov for å sikre at folkehelsearbeidet skal utøves langs en proaktiv akse; helsefremming som omhandler det å styrke og forbedre befolkningens helse.
2. Bruk av Statisk sentralbyrås definisjon av levekår og livskvalitet
3. Videre viser avdelingen til et mulig behov for områdekartlegging slik det er foreslått i boligsosial handlingsplan.

Vurdering – innspill 1 og 2 innarbeides i planen. I forhold til innspill 3 må det vurderes i forhold til kost/nytte.

DNT Vansjø peker på følgende områder:

1. Sammenheng mellom livskvalitet og folkehelse
2. Frivillighetens bidrag og utarbeidelse av et grunnlagsdokument over hvor mange som deltar i frivillig arbeid
3. Arealplanlegging – planen må sikre fremtidige generasjoner tilgang til varierte naturopplevelser i skogen, i og omkring Vansjø og langs kysten
4. Naturopplevelser og friluftsliv skal erfares der folk bor
5. Fokus på faktorer som kan fremkalle utenforskap

6. Bruk av universelle strategier i folkehelsearbeidet

Vurdering – Punktene 1, 4, 5 og 6 innarbeides i planen. Punkt 2 må vurderes i forhold til kost/nytte. Punkt 3 må vurderes i forbindelse med arealplanlegging, men vil også være viktig for levekår og folkehelse.

Statens vegvesen peker på

1. Sammenheng mellom levekår og livskvalitet og mobilitet
2. Det å kunne gå og sykle til møteplasser og viktige samfunnsfunksjoner, og hensynta konsekvenser av biltrafikk, blant annet luftkvalitet og støy

Vurdering – Punkt 1 og 2 innarbeides i planen. Det som omhandler luftkvalitet og støy i punkt 2 må vurderes i kommuneplanens samfunnsdel.

Østfoldhelse gir støtte til at det utarbeides en plan for levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv. Videre viser Østfoldhelse til følgende:

1. Bruke kvalitative data i rapporten
2. Bygge på FNs bærekraftsmål
3. Sikre medvirkning
4. Tydeliggjøre målgruppen for å redusere sosiale ulikheter i helse

Vurdering – Alle innspillene vil hensyntas i planen.

Fiskeridirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg og BaneNor har ingen merknader til høringen.

De samlede innspillene for området *Varmere* ble kategorisert i gruppene frivillighet, nærmiljø, skole og barnehager, boliger, tilbud i sentrum, helse og dette må prege mossesamfunnet.

Vurderinger:

Innledningsvis er det påkrevd å peke på to faktorer som kan påvirke arbeidet med kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv; nemlig den effekt koronasituasjonen har hatt og vil ha fremover for hele mossesamfunnet og de behov som skal dekkes både under og etter pandemien. I tillegg vil det 3-årige programmet «Prosjekt i balanse med et handlingsrom» kunne påvirke prioritering av tiltak som gjøres fremover.

Norske kommuner har ansvaret for å gi et godt tjenestetilbud til kommunenes innbyggere. Samfunnet er stadig i bevegelse og krever at kommuner endrer sitt tjenestetilbud i takt med denne. Begrepet samfunnsfloker er et begrep som søker å forklare komplekse samfunnsmessige utfordringer kommuner står overfor. I fylkesplanens samfunnsdel er det pekt på at i arbeidet med samfunnsfloker er det spesielt viktig å ha fokus på medvirkning fra brukere og borgere.

Noen floker vil være mer alvorlig og komplekse enn andre og kreve andre løsninger enn de kommunen rår over i dag. For å løse disse flokene kan man søke samarbeid med andre kommuner, statlige myndigheter, utvikle nye metoder og iverksette innovasjoner som omhandler annet enn å imitere andres praksis. Det vil være behov for å legge en helhetlig og tverrfaglig tilnærming til grunn for å nyttiggjøre seg synergieffekten som oppstår når flere arbeider mot felles mål.

FNs 17 bærekraftsmål og SSBs definisjon av levekår og livskvalitet vil være den teoretiske forankringen for planen. Disse variablene er bolig og nærmiljø, politiske ressurser, sosiale relasjoner, arbeid og utdanning, arbeidsmiljø, trygghet, livskvalitet, økonomi, helse og fritid.

En utfordring for Østfold og mer spesifikt Moss og Rygge kommuner, er at vi over år har

skåret svært lavt i flere levekårsstudier. Vi har utarbeidet gode rapporter som beskriver de utfordringer kommunene står overfor. Til tross for kunnskapsoppsummeringer og iverksettelse av tiltak, har vi som kommuner ikke klart å løse samfunnsflokene. En del av flokene krever samhandling mellom stat og kommune. Dette kan være overgang mellom ungdomsskole og videregående skoler, samhandling mellom kommunale helsetjenester og spesialisthelsetjenesten og innholdet i utdanningsinstitusjoner.

Frivillig sektor er viktig for å skape gode lokalsamfunn. Frivillig sektor har vært en viktig bidragsyter innenfor fysisk og psykisk helse, rus, omsorg for barn og inkludering. De har bygd ut tjenestetilbud til utsatte grupper som det offentlige senere har tatt ansvar for, og de har utviklet nye arbeidsmetoder, ofte med stor vekt på brukerinnflytelse og deltakelse fra lokalsamfunnet. Ikke minst er frivillig sektor viktig for barn og unge. Med bakgrunn i dette vil det være viktig å videreutvikle samarbeidet med frivillig sektor.

Målet med å utarbeide en kommunedelplan for nye Moss kommune er å samle kommunen på tvers av sektorer, organisasjoner og fagmiljø. Det skal utvikles en felles forståelse og retning i det forebyggende arbeidet for å løse levekårsutfordringer i kommunen.

Kommunens visjonsarbeid og kommuneplanens samfunnsdel vil gi viktige føringer for de begrensninger som må gjøres. Det har vært nødvendig i utarbeidelsen av planen å se på grenseoppganger mellom denne planen og andre planer som er utarbeidet.

Ambisjonen for kommunedelplanen er at den skal kunne være tydelig i sin anbefaling av prioriterte områder. Det blir derfor viktig at planen blir lett operasjonaliserbar slik at det kan bli en god sammenheng mellom mål, strategier og tiltak.

Økonomiske konsekvenser for årsbudsjett og handlingsplan:

Prioritering og gjennomføring av de forslag som fremkommer i behandlingen av selve kommunedelplanen, vil bli gjenstand for drøftinger i kommende årsbudsjett og handlingsplaner.

Konklusjon:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv sendes ut på høring.

Kommunestyret 11.06.2020:

Behandling:

Levekårssoner fremmet av Eirik Tveiten, Rødt

Rådmannen bes vurdere fordeler og ulemper ved å innføre levekårssoner i Moss, i løpet av høringsperioden.

Forslag fremmet av Michael Torp, Fremskrittspartiet

Nye delmål, med strategi og tiltak:

1. Valgfrihet

Delmål: I Moss åpner kommunen for valgfrihet i pleietilbudet.

Strategi: Der det er mulig, skal de som har krav på kommunale pleietjenester kunne velge hvem som skal levere tjenestene.

Tiltak: Innføre fritt brukervalg, samarbeide med private og ideelle organisasjoner om å levere pleietjenester

2. Kapasitet i eldreomsorgen

Delmål: I Moss har alle med behov tilgang på et variert pleietilbud med god kapasitet.

Strategi: Det skal tilrettelegges for at de som ønsker det skal få bo og motta pleietjenester i eget hjem, men samtidig skal kommunen sikre nok kapasitet for de som ikke har mulighet til dette.

Tiltak: Det bygges flere plasser med heldøgns omsorg, i henhold til kommunens kartlagte behov.

Votering:

Innstillingen fra formannskapet ble enstemmig vedtatt.

Forslagene følger høringen uten realitetsbehandling i møtet.

Kommunestyret- 075/20:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Kultur, aktivitet og inkludering 28.05.2020:

Behandling:

Votering:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kultur, aktivitet og inkludering- 043/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Formannskapet 28.05.2020:

Behandling:

Forslag fremmet av Michael Torp, Fremskrittspartiet

Nye delmål, med strategi og tiltak:

1. Valgfrihet

Delmål: I Moss åpner kommunen for valgfrihet i pleietilbudet.

Strategi: Der det er mulig, skal de som har krav på kommunale pleietjenester kunne velge hvem som skal levere tjenestene.

Tiltak: Innføre fritt brukervalg, samarbeide med private og ideelle organisasjoner om å levere pleietjenester

2. Kapasitet i eldreomsorgen

Delmål: I Moss har alle med behov tilgang på et variert pleietilbud med god kapasitet.

Strategi: Det skal tilrettelegges for at de som ønsker det skal få bo og motta pleietjenester i eget hjem, men samtidig skal kommunen sikre nok kapasitet for de som ikke har mulighet til dette.

Tiltak: Det bygges flere plasser med heldøgns omsorg, i henhold til kommunens kartlagte

behov behov.

Votering:

FrPs forslag fikk en stemme (FrP) og falt.
Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

Formannskapet- 039/20:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Helse og mestring 26.05.2020:

Behandling:

Votering:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Helse og mestring- 016/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Oppvekst og utdanning 25.05.2020:

Behandling:

fremmet av ,

Omforent forslag:

med høringsfrist 1. oktober 2020.

Votering:

Rådmannens forslag med tillegg ble enstemmig vedtatt.

Oppvekst og utdanning- 016/20:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring med høringsfrist 1. oktober 2020.

Flerkulturelt råd 20.05.2020:

Behandling:

Votering:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Flerkulturelt råd- 009/20:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse 19.05.2020:

Behandling:

Orientering ved ved samfunnsplanlegger - sosial bærekraft Ingrid Blindheim

Votering:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse- 017/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Eldreråd 19.05.2020:

Behandling:

fremmet av ,

Forslag fra representant Audun Tømmerås:

Svært mange saker/tiltak påvirker folkehelse og livskvalitet i befolkningen. For å sikre bredest mulig ideskaping og innspill fra ulike grupper, er det viktig å gi deres representanter (tillitsvalgte/organisasjoner m.v) anledning til å samskape og samordne sine ideer og sine uttalelser.

Dette vil også kunne bidra til forenkling av høringene i store prinsipielle saker.

Forslag:

Eldrerådet anmoder derfor kommunens ledelse om å utrede organisering av et Dialogforum i Moss kommune.

Votering:

Forslag fra representant Audun Tømmerås fikk 1 stemme og falt.
Rådmanns forslag ble enstemmig vedtatt.

Eldreråd- 013/20:

Vedtak:

Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv (LOLL) sendes ut på høring.

Ivar Nævra

Moss 08.05.2020

Vedlegg i saken:

13.05.2020	Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv - politisk behandling
13.05.2020	Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv - politisk behandling
08.05.2020	Planprogram
08.05.2020	Planprogram
08.05.2020	Sammendrag av innspillene varmere
08.05.2020	Sammendrag av innspillene varmere